

Системний ризик у банківській системі: оцінка та тлумачення результатів

Ризики висококонцентрованої банківської системи та кумулятивний ефект, викликаний їх накопиченням, є визначальним фактором для вдосконалення макропруденційної політики, впроваджені центральними банками. З цієї причини ефективна та повна оцінка системного ризику у банківській системі є прямою умовою для раннього виявлення джерел виробництва, блокування потенціальних каналів розповсюдження, уникнення можливого впровадження. У зв'язку з цим розроблено підхід до узагальненої оцінки системного ризику та тлумачення її результатів. В основі запропонованого підходу лежить вплив фінансових ризиків системно значущих банків на нестабілізовану банківську систему та взаємозв'язки між банками в контексті можливого поглиблення кризи. Для формування показника агрегованого системного ризику у банківській системі необхідно виконати такі кроки. По-перше, класифікувати системно значущі банки за ступенем їх системної значущості; по-друге, зробити інтегральну оцінку ризикованості банківських операцій у певних групах банків; по-третє, визначити загальні складові відповідних інтегральних показників, враховуючи їх вагові коефіцієнти на основі двох критеріїв, а саме значень показника системної значущості для різних груп банків та кореляції їх ризиків. У статті надано рекомендації щодо тлумачення результатів кількісної оцінки по відношенню до системного ризику у банківській системі: класифікувати системний ризик за високим, середнім та низьким рівнями та, відповідно, визначити порогове значення показника агрегованого системного ризику, яке інформує про можливу системну кризу при його використанні; обґрунтувати визначені типи режимів контролю (посилені, помірні чи полегшені) для системно значущих банків, залежно від рівня ризикованості, властивої їх діяльності, та ступеня системної значущості. Розроблений підхід до оцінки системного ризику шляхом формування узагальненого показника та тлумачення отриманих результатів було перевірено з врахуванням показників фінансового ризику системно значущих банків в Україні з 2009 до 2018 рр.

Ключові слова: системний ризик, банківська система, системно значущі банки, фінансові ризики, макропруденційна політика

Класифікація JEL: G01, G28

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії [Creative Commons Attribution 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.

Олена Безродна, Зоя Іванова, Юлія Онищенко, Владимир Липчанский, Сергей Рymar

Системный риск в банковской системе: оценка и толкование результатов

Риски высококонцентрированной банковской системы и кумулятивный эффект, вызванный их накоплением, является определяющим фактором для усовершенствования макропруденциальной политики, внедренной центральными банками. По этой причине эффективная и полная оценка системного риска в банковской системе является прямым условием для раннего выявления источников производства, блокировки потенциальных каналов распространения, избегания возможного внедрения. В связи с этим разработан подход к обобщенной оценке системного риска и толкования её результатов. В основе предложенного подхода лежит влияние финансовых рисков системно значимых банков на стабилизированную банковскую систему и взаимосвязи между банками в контексте возможного углубления кризиса. Для формирования показателя агрегированного системного риска в банковской системе необходимо выполнить такие шаги. Во-первых, классифицировать системно значимые банки по степени их системной значимости; во-вторых, сделать интегральную оценку рискованности банковских операций в определенных группах банков; в-третьих, определить общие составляющие соответствующих интегральных показателей, учитывая их весовые коэффициенты на основе двух критериев, а именно значений показателя системной значимости для разных групп банков и корреляции их рисков. В статье представлены рекомендации касательно толкования результатов количественной оценки по отношению к системному риску в банковской системе: классифицировать системный риск по высокому, среднему и низкому уровням и, соответственно, определить пороговое значение показателя агрегированного системного риска, информирующее о возможном системном кризисе при его использовании; обосновать определенные типы режимов контроля (усиленные, умеренные или облегченные) для системно значимых банков, в зависимости от уровня рискованности, свойственной их деятельности, и степени системной значимости. Разработанный подход к оценке системного риска путем формирования обобщенного показателя и толкования полученных результатов был проверен с учетом показателей финансового риска системно значимых банков в Украине с 2009 до 2018 гг.

Ключевые слова: системный риск, банковская система, системно значимые банки, финансовые риски, макропруденциальная политика

Классификация JEL: G01, G28

Статья находится в открытом доступе и может распространяться на условиях лицензии [Creative Commons Attribution 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) license, что позволяет неограниченное повторное использование, распространение и воспроизведение на любом носителе при условии наличия соответствующей ссылки на оригинальную версию статьи.